

Zoönomisch jaarplan

Zoöp: Buitenplaats Brienoord

jaar: 2026

Datum: februari 2026

Opgezet door: Sander Zweerts de Jong, Maurice Specht en Ishtar Bakhtali

Toelichting

Dit document (het zoönomisch jaarplan) dient ter overzicht van de doelen en interventies waar je je als zoöp in 2025 aan committeert. Maak gebruik van de Miro die we hebben gemaakt tijdens de nulmetingsworkshop en beschrijf hieronder welke regeneratieve doelen je je als organisatie hebt gesteld en welke interventies daarbij horen. Geef telkens bij het doel kort aan waarom je voor dit doel hebt gekozen, en bij de interventies hoe deze interventie het doel dient.

Doelen kunnen meerjarig zijn en betrekking hebben op bredere thema's als bijvoorbeeld: levensdragend vermogen van de bodem of van het water of van gebouwen, mobiliteit of materiaalgebruik. Interventies zijn altijd specifiek, realiseerbaar, meetbaar / zichtbaar merkbaar, tijdgebonden.

Als de interventie gaat om het maken van een meetbaar verschil, geef dan aan wat de Ausgangssituatie is (met datum), en wat het beoogde verschil is dat met de interventie wordt gemaakt.

Op basis van de nulmeting, het afgelopen jaar en de ambities die we voor dit jaar geformuleerd hebben, hebben we het volgende jaarplan opgesteld.

Doelen & interventies:

Doel 1: toegankelijke regeneratieve eetcultuur

De Buitenplaats is 7 dagen per week in bedrijf. Dat betekent dat er veel zaken gebruikt worden, waarbij gemakzucht en gewoonte al snel leidend zijn. We serveren alleen vegetarisch eten en plantaardige melk, maar in alles wat we verbruiken is nog veel te winnen. Tegelijkertijd willen we ook (financieel) bereikbaar blijven voor zoveel mogelijk mensen. En dus moet je steeds de afweging maken tussen ethisch/ecologische en economische overwegingen. Uiteindelijk willen we bouwen aan een toegankelijke regeneratieve eetcultuur

Interventie 1 - herkomst producten die we gebruiken nog regeneratiever maken. Daarvoor kijken we naar:

- Lokale bronnen van herkomst van thee/brood/groenten
- Mogelijke samenwerkingen met lokale buurttuinen (Lombatuin en Vredestuin) of Buurtbuik (reststromen vanaf de markt)
- Is er vanuit het nieuwe tuinteam de expliciet uitgesproken wens om tuin en keuken meer met elkaar te verbinden.

Indicatoren 1 Voedselstromen overzicht bijhouden.

Doel 2 : Wat leeft er en hoe het leven in balans te houden.

Het Eiland leeft (als nooit tevoren). Maar wie leven er allemaal. En hoeveel ruimte geven we elkaar. Onze tuin en het Eiland zijn bloeiende ecosystemen, maar hoe goed weten we wat er allemaal leeft (veel preciezer kijken)? En sommige zaken zijn wel heel dominant aanwezig. Wat betekent dit en moet dit misschien anders?

Interventie 1: binnen het artistiek onderzoek wat we dit jaar doen, is er 1 groep die zich bezig houdt met 'Mapping the Zoöp'. In veel verschillende uitdrukkingsvormen zullen zij het leven op het Eiland en de relaties er tussen in kaart brengen.

Interventie 2: ieder lid van onze community is gevraagd om voor dit jaar een levensvorm te adopteren en deze gedurende het jaar te volgen en dit te documenteren.

Indicator 1: 5 nieuwe maps

Indicator 2: de documentatie zal op een bepaalde manier publiek gemaakt worden.

Doel 3: Bekendmaken dat we een Zoöp zijn.

Hoe leg je uit wat een Zoöp is, maar ook hoe maak je het zichtbaar voor mensen. Zodat ze geïnspireerd kunnen raken, zich vragen stellen, en hopelijk zelf ook regeneratiever aan te slag gaan. Poëtisch activisme in onze taal. Juist omdat we zoveel verschillende groepen op verschillende manieren binnen krijgen, is het goed om niet alleen dingen te doen, maar hier ook helder over te communiceren. Dat communiceren neemt verschillende vormen aan

Interventie 1 - In het pand maken we zichtbaar welk leven er allemaal aanwezig is op de Buitenplaats en op het Eiland. We willen de nieuwsgierigheid naar alles wat leeft aanwakkeren. Het onderzoek vanuit het artistiek onderzoek vertalen we daarom door naar een werkstation. Of nog liever: de grote ruimte van het pand wordt ingericht als zoonomisch werkstation.

Interventie 2 – vanuit het artistiek onderzoek zelf zullen ook verschillende momenten georganiseerd worden waarin mensen passief, maar vaker actief kennis zullen maken met het idee van een Zoöp.

Indicator 1 – in de grote ruimte is een werkstation actief aanwezig

Indicator 2 – er zullen ten minste 6 publieke momenten rond het idee van een zoop georganiseerd worden.

Doel 4: Wat zijn de grenzen van een Zoöp

Niet alleen willen we uitdragen dat we een Zoop zijn (zie doel 4) maar ook onderzoeken waar de grenzen van onze Zoöp nu liggen. Het leven eindigt niet bij de hekken van de Buitenplaats. We liggen op een Eiland, er komt een nieuwe Eiland aan gekoppeld. En dan zijn er nog allerhande routes die over en langs het eiland gaan (via het water vissen en zaden) via de lucht (vogels en vleermuizen) en over de bruggen (???). Waar eindigt onze bemoeienis als organisatie? Waar hebben we relaties mee? En waar kunnen we wel/niet invloed op uitoefenen? Op die manier vergroten we het effect van een Zoop zijn voorbij onze plek

Interventie 1: het continueren van het Eilandberaad. Ooit een 4 maandelijks overleg met alle menselijke belanghebbenden op en rond het Eiland. Dat ligt nu al tijdje stil, maar het wordt tijd om deze weer leven in te blazen (bijvoorbeeld ook voor de Japanse Duizendknoop). Hier brengen we het idee van een Zoöp in.

Interventie 2: Feyenoord XL wordt nieuw getijdenpark wat komende jaren moet verschijnen. Nu is moment om andere verhaallijn in te brengen. Met relevante partners (gemeente, omwonenden, communicatie bureau) aan tafel zitten om te zien of deze artistieke verbeeldingslijn ook een plek in ontwikkeling kan krijgen.

Indicator 1 – in 2026 zal er 2x een Eilandberaad georganiseerd worden.

Indicator 2 – op basis van een uitnodigend verhaal worden we partij in de gebiedsontwikkeling.

Doel 5 – Zoönomisch organiseren

Waar er veel aandacht is voor anders-dan-mensen, merken we dat de onderliggende aandacht voor relaties, elkaar versterken en de rollen die een ieder heeft ook behulpzaam zijn om onze eigen organisatie tegen het licht te houden. In hoeverre is de huidige organisatievorm, maar vooral de invulling, vol te houden. We richten de Zoönomische blik dus niet alleen naar buiten, maar ook naar binnen.

Interventie – de Spreker voor de Levenden, neemt het voortouw in het reflecteren op de eigen organisatie.

Indicator: we organiseren 3 interne bijeenkomsten, voor een steeds grotere groep leden van de community. Er volgen hier ten minste 2 veranderingen uit in hoe we georganiseerd zijn.

Doel 6 – doorlopend Zoönomisch programmeren

Er is zowel intern, als met partners, veel interesse in het idee van een Zoöp en hoe dit artistiek en vanuit diverse wetenschappen te adresseren. Vandaar dat we dit jaar zowel zelf als met partner veel programma maken

Interventie 1 – goed bijhouden en documenteren van alle programma's intern (artistic research – mapping, enacting en strengthening the zoop) als met partners (EUR, LDE, EUNIC).

Indicator 1 – aan het einde van het jaar dit op een passende manier publiceren.